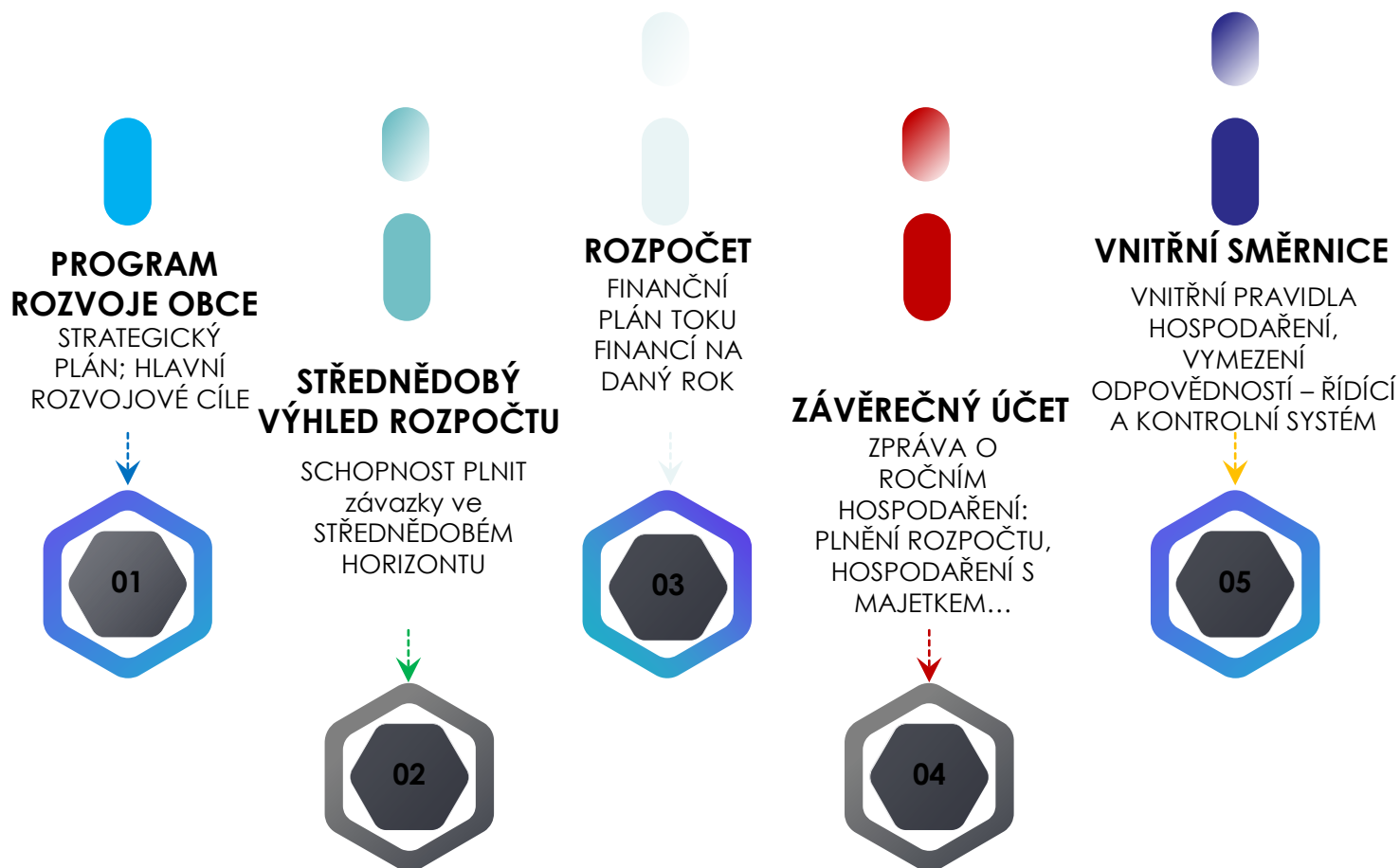

Investiční plánování v současnosti 2021

Ing. Luděk Tesař
www.cityfinance.cz

Finanční a strategické nástroje rozvoje obcí

Zdroj: MF ČR

Využívejte těch nejlepších služeb na trhu

www.cityfinance.cz

LUDĚK TESAŘ
— CITYFINANCE —

Finance s citem

TOP služby Ing. Tesař www.cityfinance.cz

Investiční úvěrový rámec

Zadávací
dokumentace

Úrok z čerpané částky

Důvodová zpráva do
zastupitelstva

Střednědobý výhled rozpočtu s analýzou financí a ratingem

Stav financí a vývoj,
rating

Strop bezpečného
zadlužení

Výhled finančních
možností
na 5 let

Strategický plán s akčním plánem

Propojeno s
finančními
možnostmi obce

Zvýšení možnosti
čerpat dotace EU

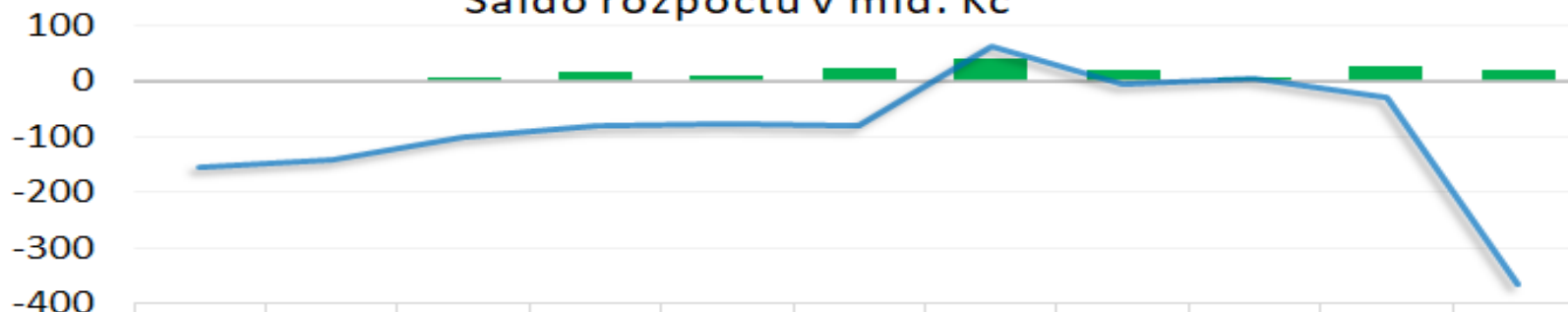
Standardy
projektového řízení

Makro přehled

Státní rozpočet letí střemhlav dolů, obce se drží

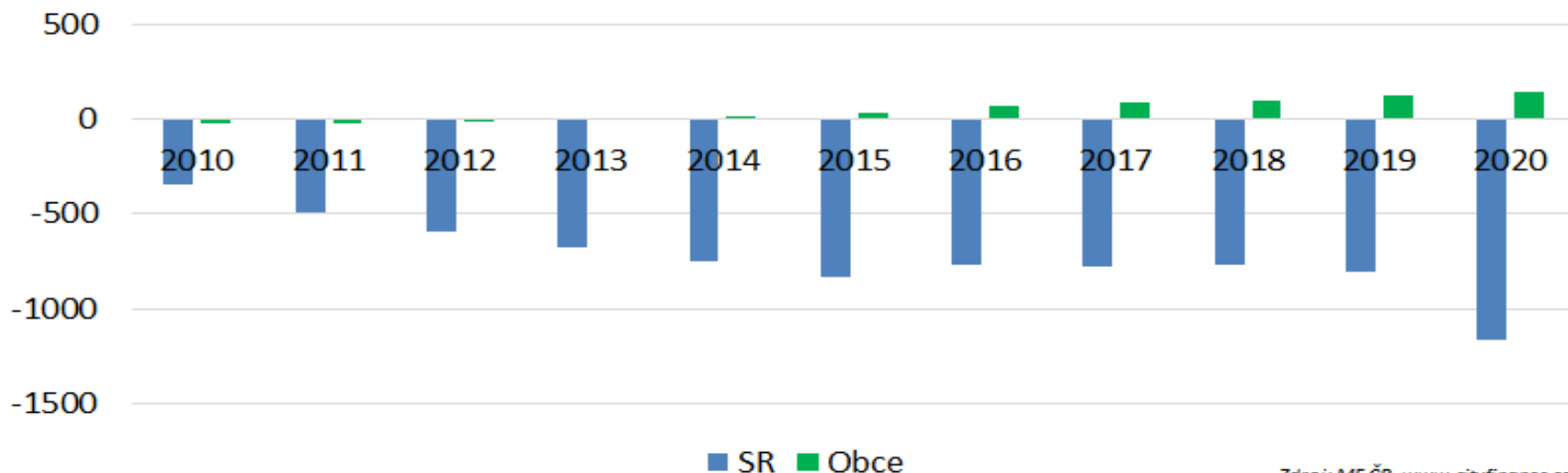
Saldo rozpočtů v mld. Kč

Zdroj: MF ČR, www.cityfinance.cz

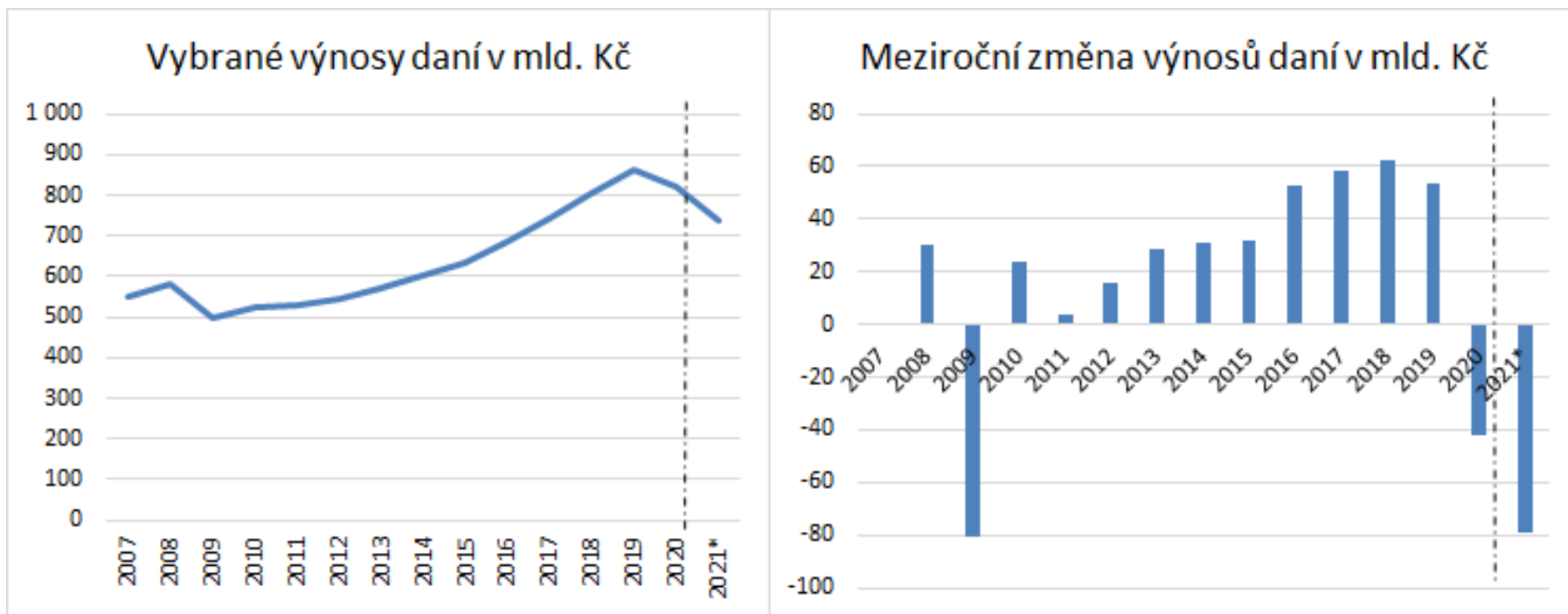
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
■ Obce	-4	-1	6	17	8	22	40	21	7	25	19
— SR	-156	-142	-101	-81	-78	-81	62	-6	3	-29	-367

Kumulativní výsledky hospodaření od 2009 v mld. Kč

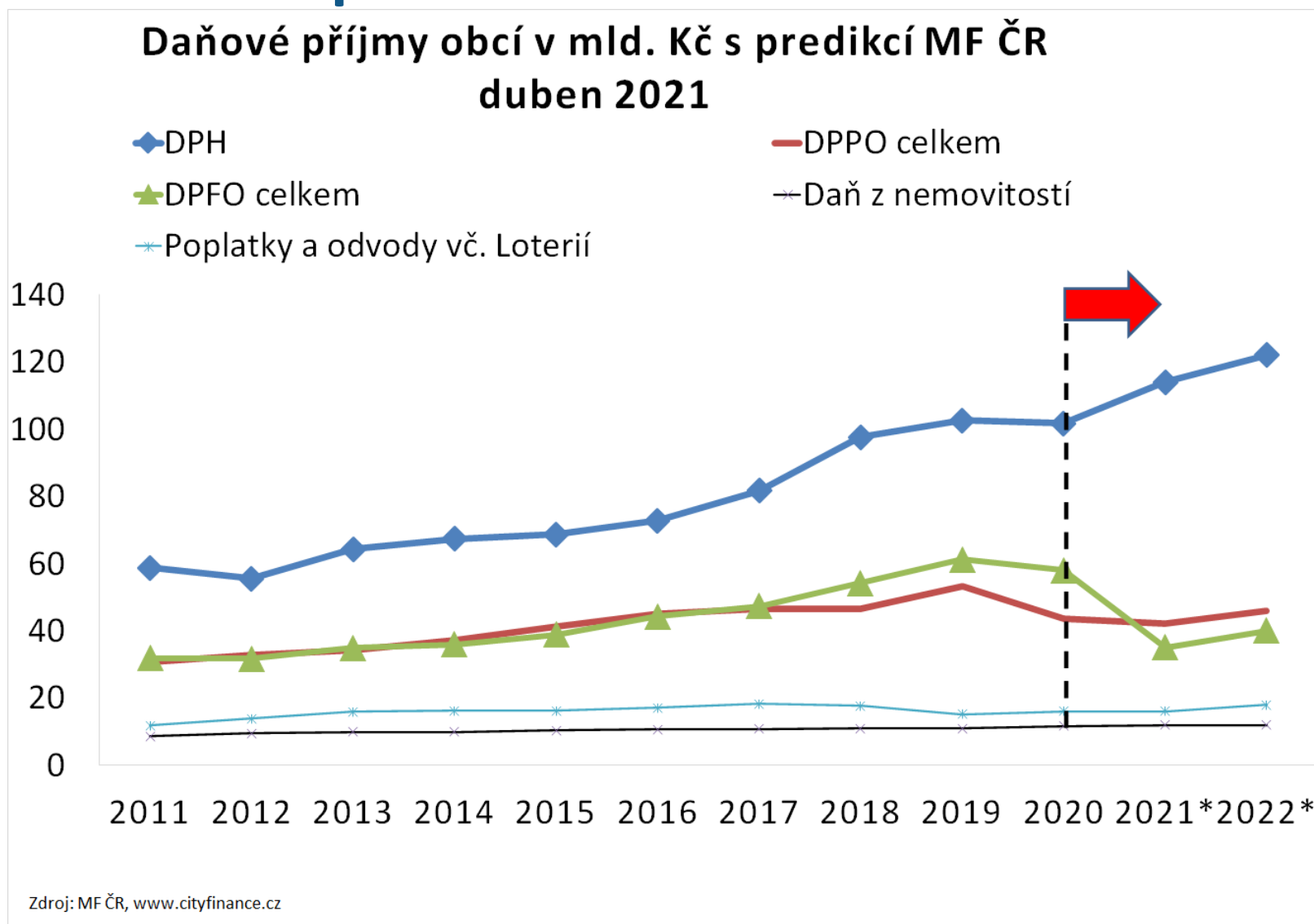
Zdroj: MF ČR, www.cityfinance.cz

Výnosy sdílených daní v ČR celkem

mld. Kč není-li jinak	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Vybrané výnosy daní	581,01	499,95	523,42	526,87	542,52	570,82	602,08	633,70	686,83	745,16	807,21	861,12	818,70	740,00
% změna VD	5,4%	-14,0%	4,7%	0,7%	3,0%	5,2%	5,5%	5,3%	8,4%	8,5%	8,3%	6,7%	-4,9%	-9,6%
Meziroční změna	29,86	-81,06	23,47	3,45	15,65	28,30	31,26	31,62	53,13	58,33	62,05	53,91	-42,42	-78,70
Změna v %	5,4%	-14,0%	4,7%	0,7%	3,0%	5,2%	5,5%	5,3%	8,4%	8,5%	8,3%	6,7%	-4,9%	-9,6%

Daňové příjmy obcí se od 1.1.2021 zásadně změnily viz predikce MF ČR duben 2021

Dubnová predikce MF ČR viz *

- Zásadní propad výnosu DPFO je nahrazen částečně DPH

Daňové příjmy obcí v mld. Kč

Vybraný daňový příjem	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*	INDEX 21/20	Změna na 2021 v mld. Kč
DPH	59	56	64	67	69	73	82	98	103	102	114	122	112,1	12,3
DPPO celkem	31	33	34	37	41	45	47	47	53	44	42	46	96,3	-1,6
DPFO celkem	32	32	35	36	39	44	47	54	61	58	35	40	60,3	-23,0
Daň z nemovitostí	9	10	10	10	10	11	11	11	11	12	12	12	103,4	0,4
Poplatky a odvody vč. Loterií	12	14	16	16	16	17	18	18	15	16	16	18	99,4	-0,1
Sdílené daně celkem	121	120	133	140	149	162	176	198	217	203	191	208	93,9	-12,3
Celkem uvedené daňové příjmy	142	143	159	166	175	190	205	227	243	231	219	238	94,8	-12,0
% meziroční změna sdílených DP		1,0%	11,1%	4,6%	5,4%	8,3%	7,8%	10,9%	7,0%	-4,9%	-5,2%	8,7%		

Zdroj: MF ČR, www.cityfinance.cz

Predikce duben 2021

Skutečnosti a predikce výnosů daní dle MF ČR po změnách účinných od 1. 1. 2021

Po daňových změnách účinných od 1. 1. 2021, včetně navýšení RUD pro obce z 23,59 % na podíl 25,84 %.

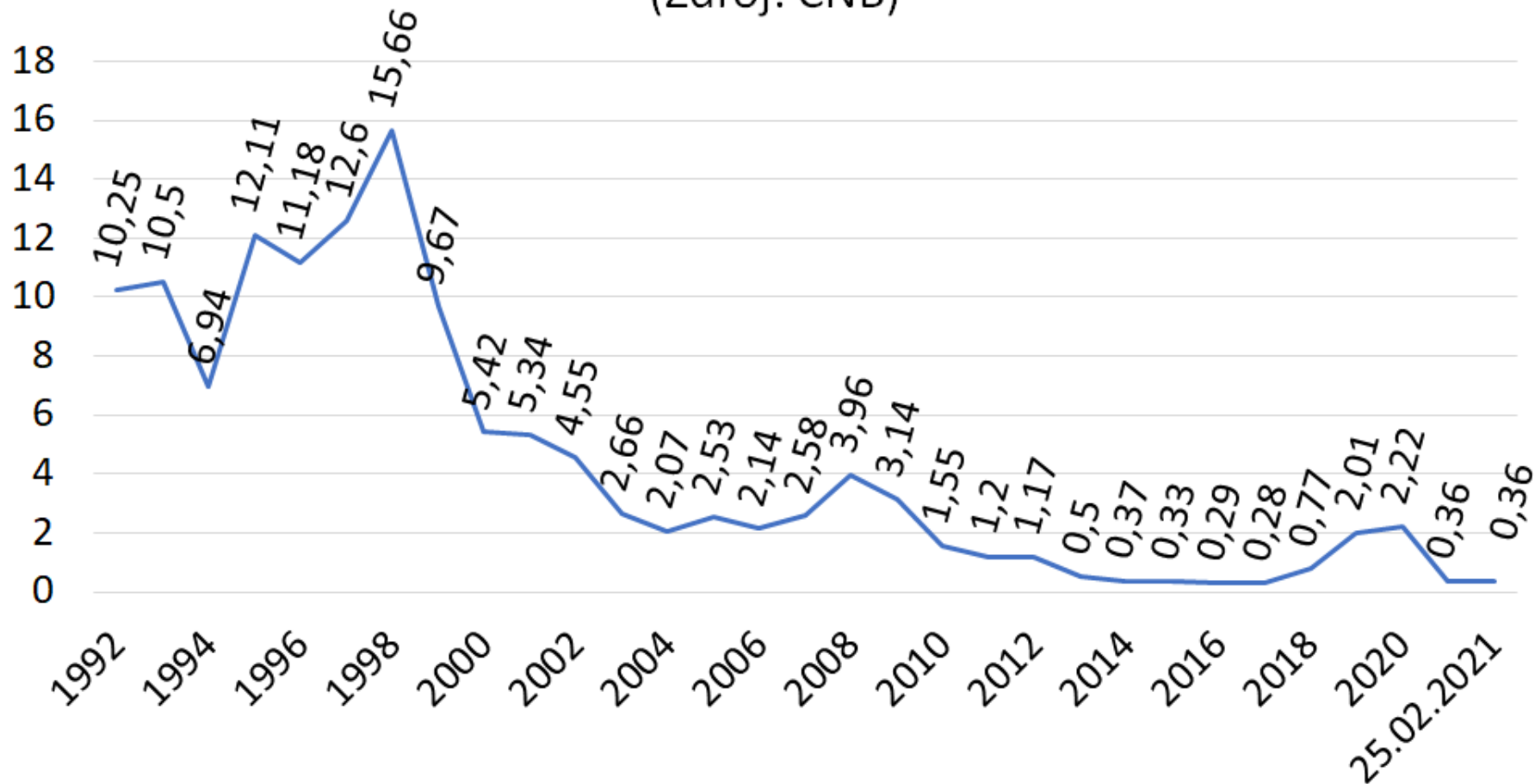
OBCE

Vybraný daňový příjem	2019		2020		Výhled 2021		Výhled 2022		INDEX	INDEX
	celkem	obce	celkem	obce	celkem	obce	celkem	obce	20/19	21/20
DPH	431,6	102,5	426,0	101,6	440,3	113,8	470,7	121,6	99,1	112,0
DPPO celkem	190,9	50,8	168,1	43,6	142,0	41,7	158,6	46,2	85,8	95,7
v tom: DPPO	182,9	45,5	160,0	37,1	135,2	34,9	151,5	39,1		
DPPO plac. obcemi a kraji	8,0	7,7	8,1	6,5	6,8	6,8	7,1	7,1		
DPFO celkem	246,6	61,2	229,2	57,8	128,5	34,8	149,0	40,4	94,4	60,2
v tom: DPFO-zvl.sazba	20,5	4,9	21,0	4,9	20,2	5,2	20,1	5,2	100,0	106,5
DPFO-z přiznání celkem	9,9	1,5	3,2	0,8	4,0	1,0	4,6	1,2	53,3	129,2
DPFO-z přiznání sdíl. část	9,9	1,5	3,2	0,8	4,0	1,0	4,6	1,2		
DPFO-z přiznání 30 % zrušeno 2017										
DPFO-závislá celkem	216,3	54,9	205,0	52,0	104,3	28,5	124,3	34,0	94,7	54,8
DPFO-závislá sdíl. část	213,1	51,0	201,9	48,3	102,7	27,0	122,4	32,1		
DPFO-závislá 1,5 % motiv.	3,2	3,2	3,1	3,1	1,6	1,6	1,9	1,9		
Daň z nemovitostí	10,9	10,9	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	106,4	100,0
Místní a správní poplatky	8,9	8,8	7,8	7,8	7,6	7,6	8,6	8,6	88,6	97,4
Poplatky za znečišťování život. prostř.	5,8	3,5	5,3	3,5	6,1	3,8	6,4	4,0	100,0	108,6
Odvod z loterií/daň z hazardních her	9,5	5,2	10,0	4,9	8,6	4,2	10,3	5,2	94,2	85,7
Celkem sdílené daňové příjmy		215	823	203	711	190		208	94,6	93,7
Celkem uvedené daňové příjmy	1069	243	1020	231	917	217	992	238	95,0	94,2
% meziroční změna sdílených DP		7,6%		-5,4%		-6,3%		9,4%		

Zdroj: MF ČR

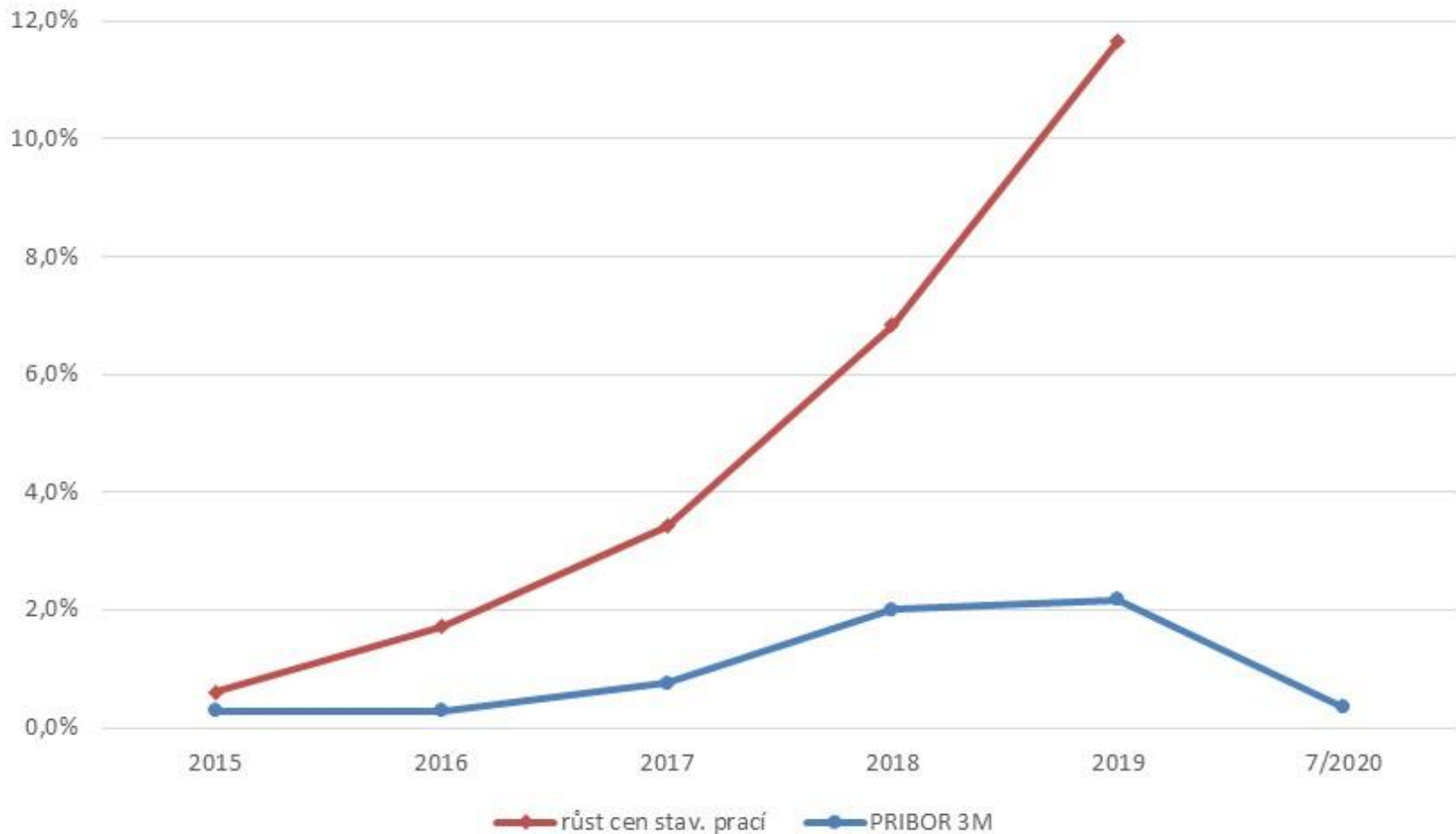
Levné úvěry by mohly zdražit díky obligacím

Vývoj sazby 3M PRIBOR v % vždy k 1.1. není-li uvedeno jinak
(Zdroj: ČNB)

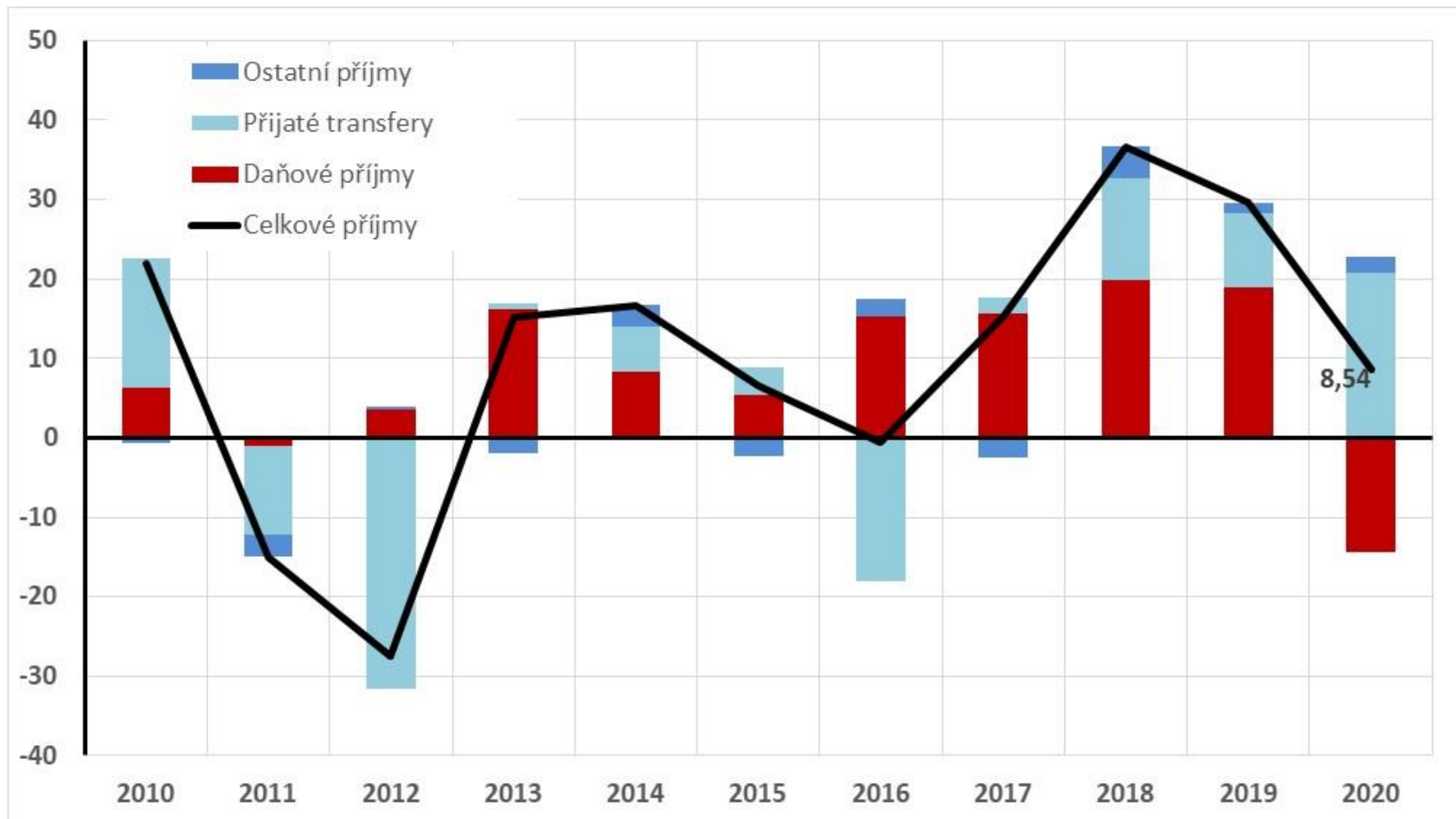

Investice na dluh se obcím vyplácely

Kumulativní růst cen stavebních prací vs. 3M PRIBOR

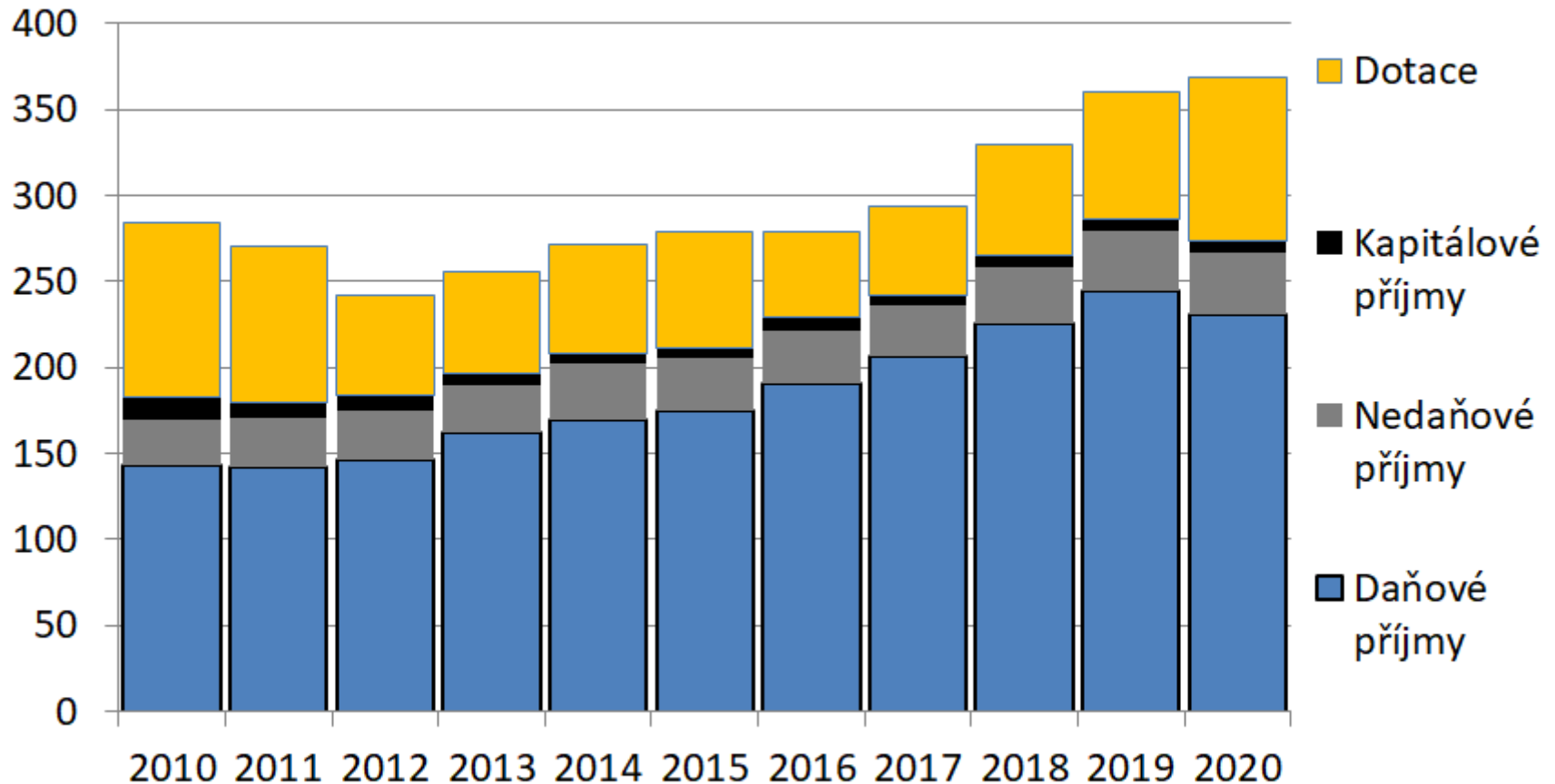

Meziroční změny příjmů obcí v mld. Kč

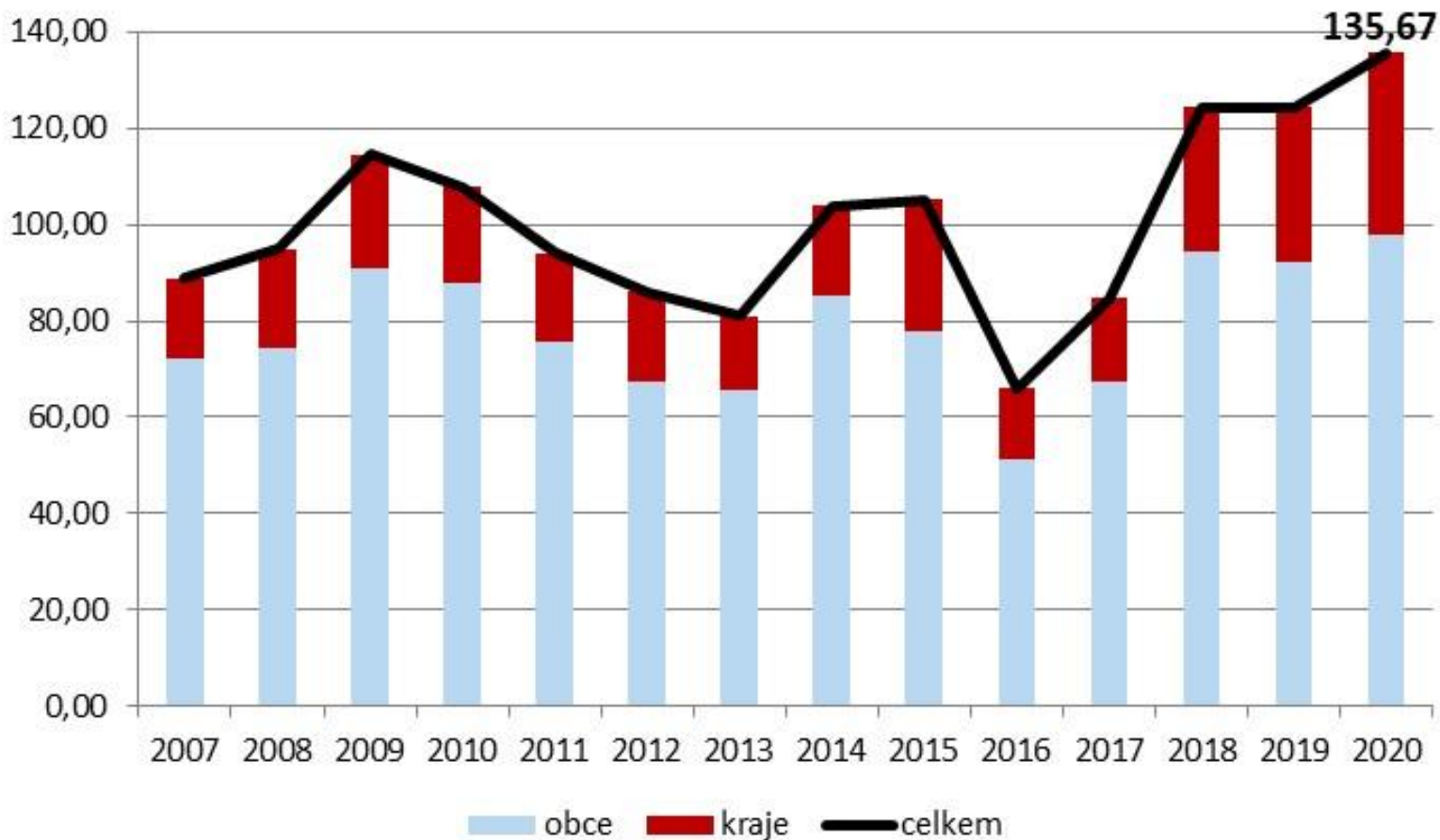
Vývoj struktury příjmů obcí, dotace nahoru a daňové příjmy dolů

Vývoj struktury příjmů obcí v mld. Kč

Zdroj: MF ČR, propočty a graf www.cityfinance.cz

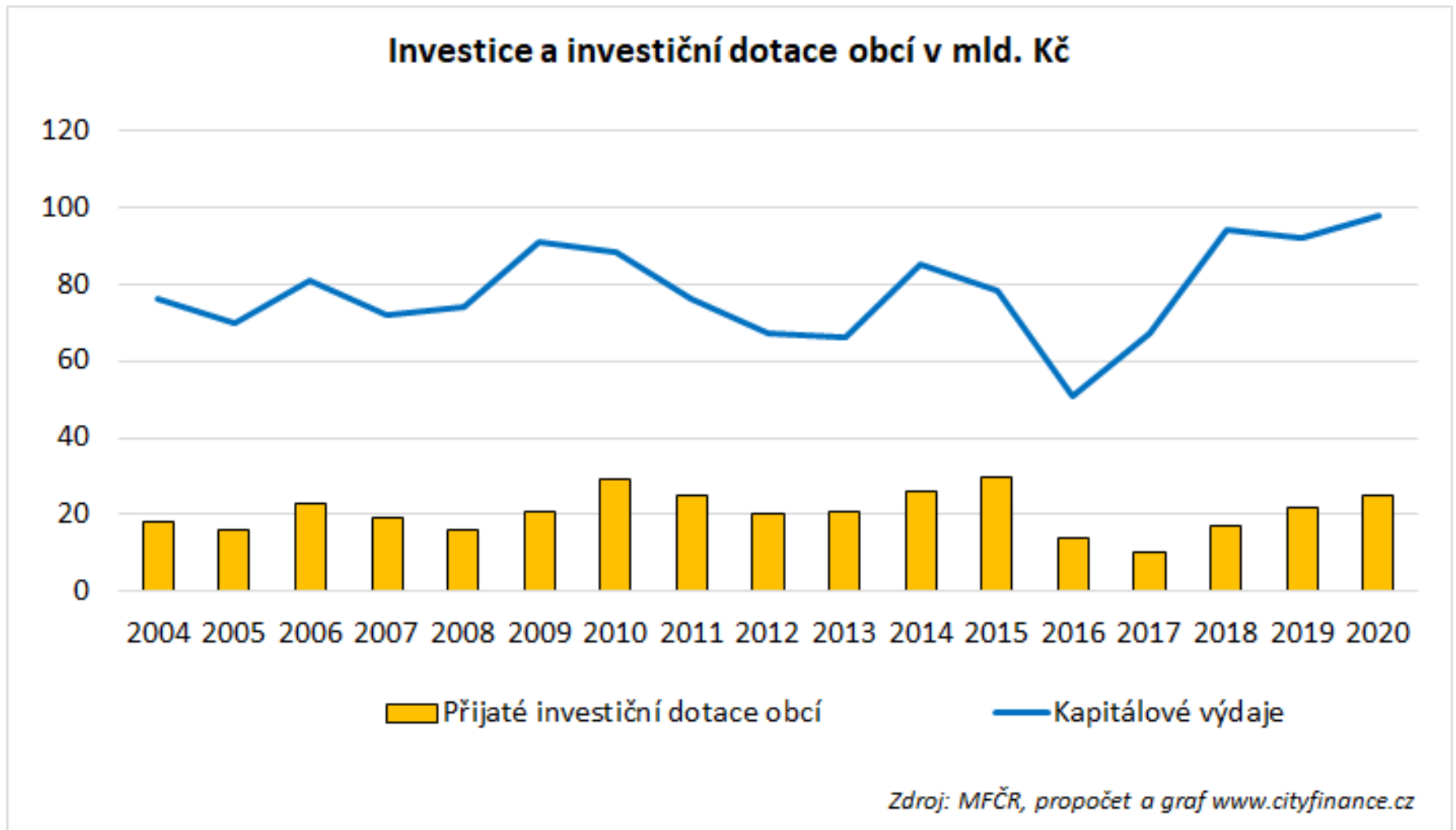
Investiční aktivita obcí a krajů v mld. Kč

investice 2019: 124,5 mld. Kč, z toho dotace 33,4 mld. Kč (27 %)

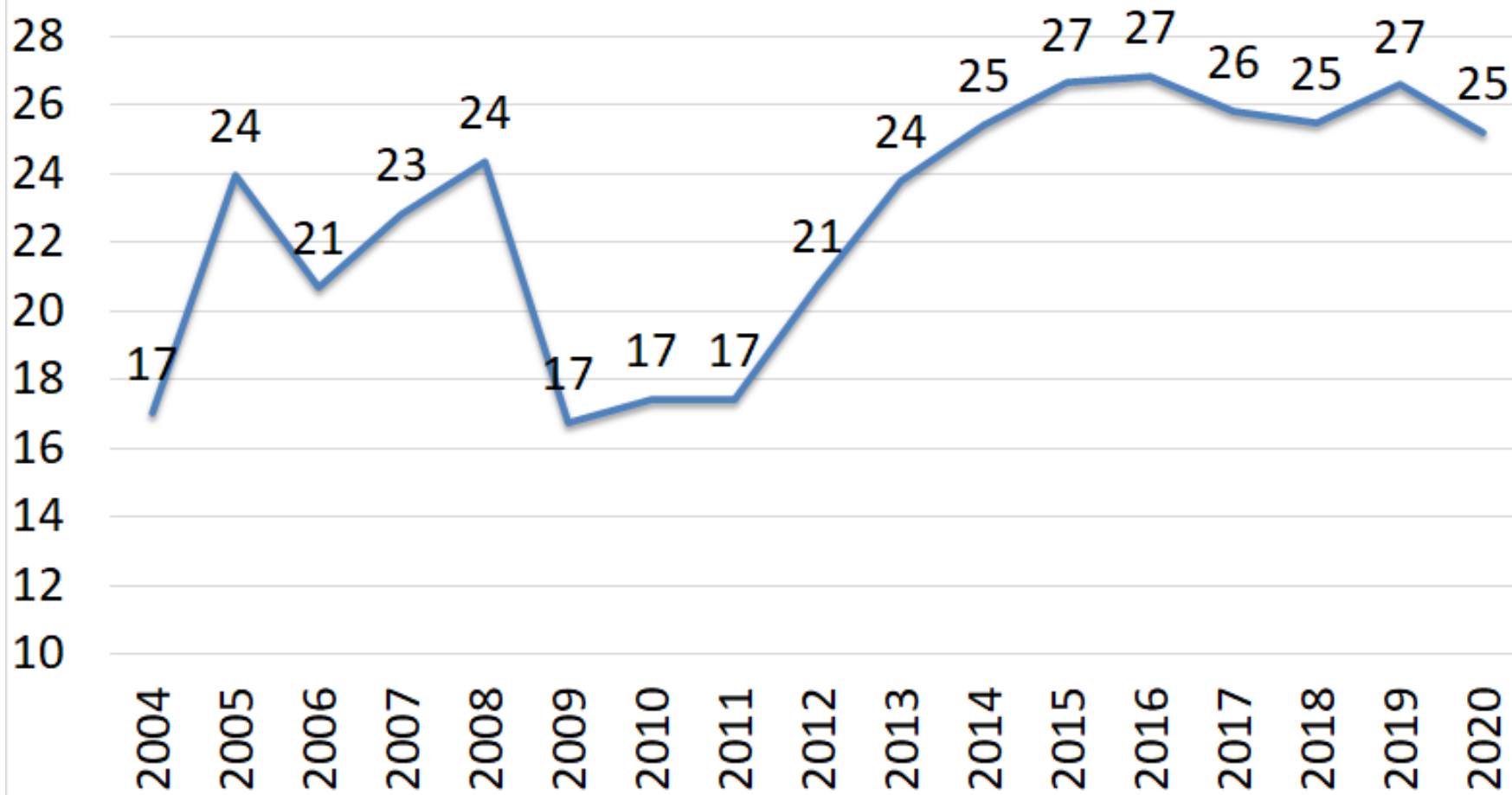
investice 2020: 135,7 mld. Kč, z toho dotace 41,2 mld. Kč (30 %)

Obce investice zvedaly jen mírně, váhaly a přidaly jen z dotací

Provozní saldo obcí mírně kleslo

Provozní saldo obcí v % běžných příjmů

Zdroj: MFČR, propočet a graf www.cityfinance.cz

Daňové příjmy obcí zažívají po růstu druhou krizi

(POZ. aktuální dubnová predikce MF ČR je za přerušovanou čarou)

Rozpočtové určení daní od roku 2021

sdílená daň	do r. 2007	2008 - 2011	2012	2013 - 2015	2016	2017	2018-2020	od r. 2021
DPH	20,59%	21,40%	19,93%	20,83%	20,83%	21,40%	23,58%	25,84%
DPFO (z přiznání)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%
DPFO (záv. činnost)	20,59%	21,40%	21,40%	22,87%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%
DPFO (vybíraná srážkou)	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%
DPPO	20,59%	21,40%	21,40%	23,58%	23,58%	23,58%	23,58%	25,84%
DPFO záv. činnost (podle počtu zaměstnanců)	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
DPFO z přiznání (podle bydliště fyzické osoby)	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	-	-	-

+ výlučná daň:

100 % z daně z nemovitých věcí

+ daň z hazardu:

65 % technické hry (obce s hracími automaty)

30 % ostatní hry

Řízení financí v současnosti

Začátek řízení financí = zmapovat vývoj a stav

Nástroje řízení finančního zdraví

- **Stav financí**

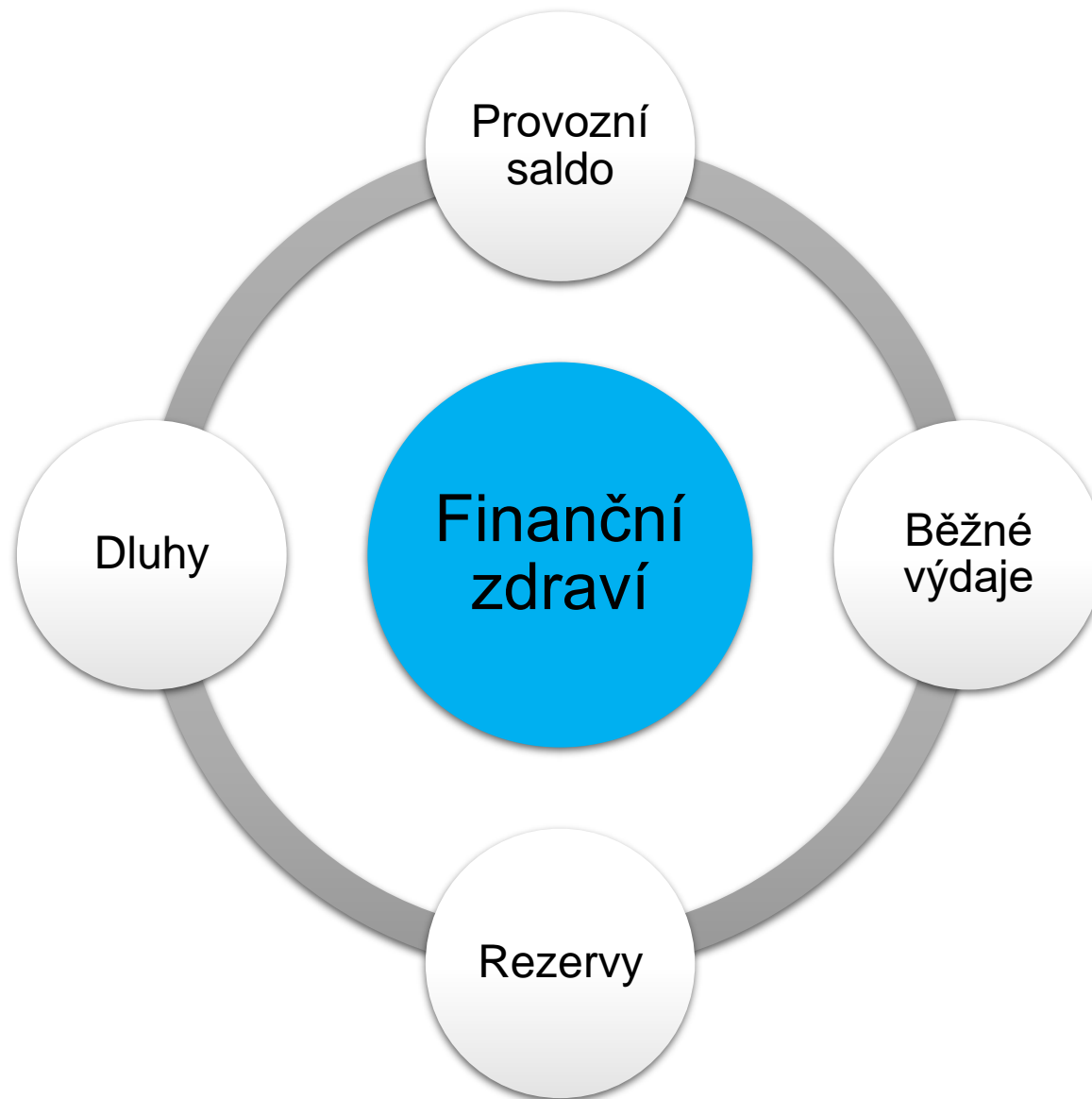
- účty a jiná **likvidní finanční aktiva** (např. termínované vklady, fondy, akcie...)
- úvěry a jiné **dluhy**, zejména výše, úroky, rozložení splátek (je důležité)
 - pozor na dodavatelské úvěry – skrytá zadluženost, dražší řešení
- **likvidita** = schopnost dostat svým okamžitým závazkům

- **Finanční kondice**

- např. **provozní saldo**, tj. kolik generuje obec z běžných příjmů po úhradě provozu, zda má obec dostatek financí na opravy, údržbu a obnovu dosavadního majetku
- **dlouhodobá likvidita** = schopnost dostat svým dlouhodobým závazkům

= **Finanční zdraví (důležitá je současná situace, vývoj a výhled)**

Hlavní hodnoty pro řízení finančního zdraví obce

Rezervy – řízení rezerv je základem přežití krizí

- Rezervy **mimo rozpočet** v rozvaze a zajištěné smluvně
 - Účty (aktiva)
 - Fondy (aktiva)
 - Úvěry a investiční úvěrové rámce (možnost navýšit pasiva i aktiva)
- Rezervy **v rozpočtu**
 - Na straně příjmů (jejich podhodnocením)
 - Na straně výdajů (jejich nadhodnocením)
 - Pokročilejší verzí je rozpočet a rozpočtové vztahy nastavené s citem
- Rezervy **v rozpisu rozpočtu**
 - **Výdajová rezerva** (může být na provoz i investice) – důležité je mít možnost reagovat úpravou rozpisu
 - Rezervu lze zakomponovat i do možnosti upravit rozpočtový vztah k příspěvkovým organizacím
 - Neúčelová rezerva na ostatní výdaje, které lze rozpouštět
 - Zásadní je **mít možnost přeskupovat výdaje** podle stavu a potřeb

Rekapitulujte veškeré rezervy

Rezervy okamžité:

- Účty
- Fondy
- Úvěrové rámce

Rezervy zásahové (dostupné po zásahu)

- Lidi – můžeme snížit objem platů nebo stav lidí, kolik a kde?
- Majetek
 - Lze snížit náklady na majetek nějakým zásahem?
 - Lze něco omezit, nějaký provoz? (zbavit se nákladů)
 - Lze něco zpeněžit v případě, že půjde do tuhého?
- Dostupnost cizích zdrojů pro zvýšení likvidity
 - Úvěry: kde je strop bezpečného zadlužení a kolik můžeme dostat?
 - Dotace: monitoring vypsaných výzev. Odpovídají potřebám?
- Omezení dodavatelů

Posilte operativní řízení rozpočtu a financí

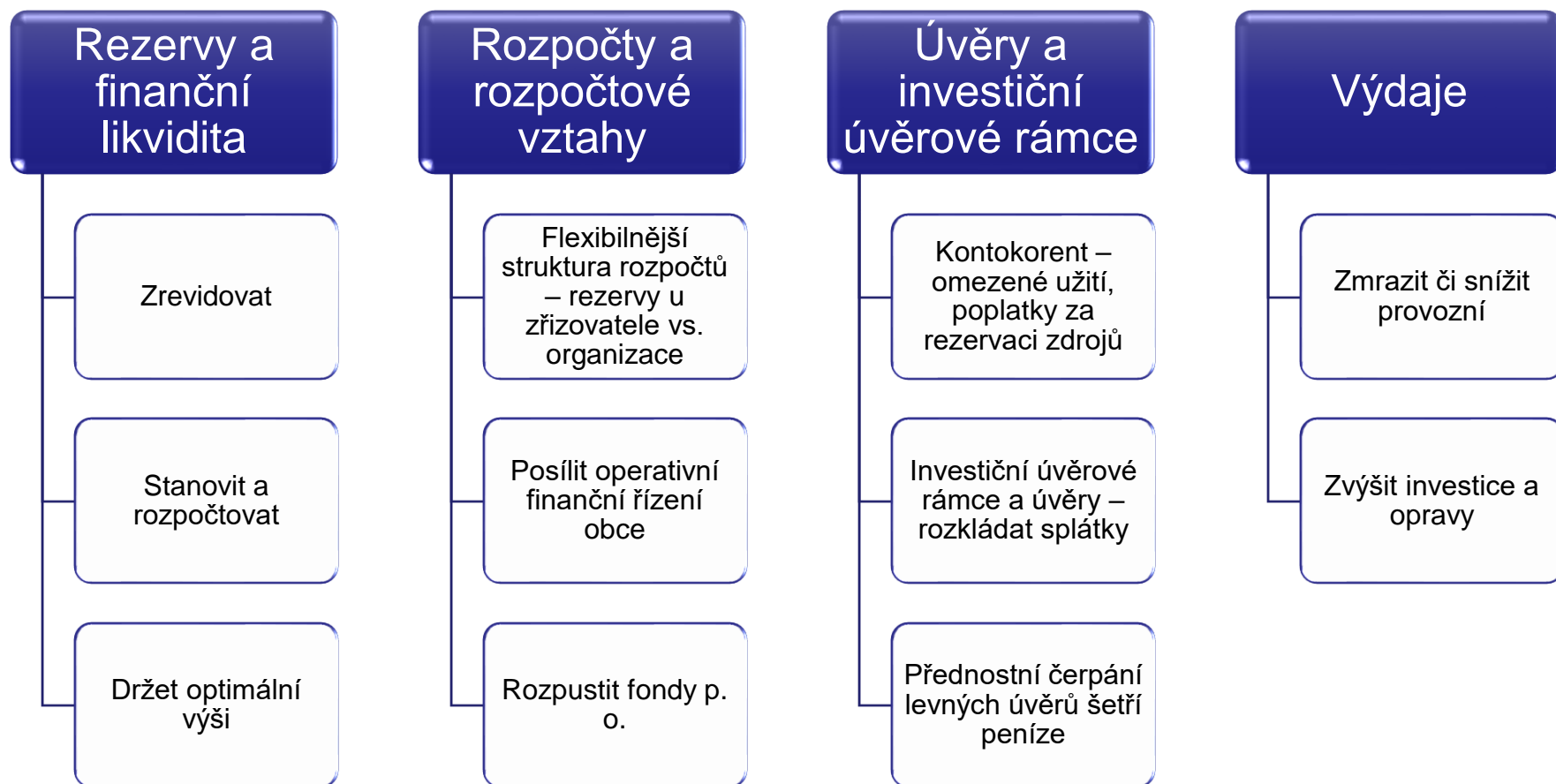
- Cílem je nastavit rozpočet a rozpočtové vztahy **s citem a kreativně.**
- **Rozpočet by měl být flexibilní** aby mohla rada (starosta) reagovat na nenadálé situace.
- Možné je **zvýšit kompetenci úprav rozpočtových vztahů pro radu (starostu)**
 - Příspěvek stanovuje zřizovatel, tuto kompetenci má **rada**, pokud si ji zastupitelstvo nevyhradí.
 - **Umožňuje operativně řídit rozpočtové rezervy napříč městem (obce)**

Řízení rezerv napříč samosprávou zvýší efekt

- na obec a jí založené a zřízené organizace je vhodné nahlížet jako na jednu veřejnoprávní korporaci
- rezervy jsou u zřizovatele a jeho organizací

Nástroje řízení financí v krizi

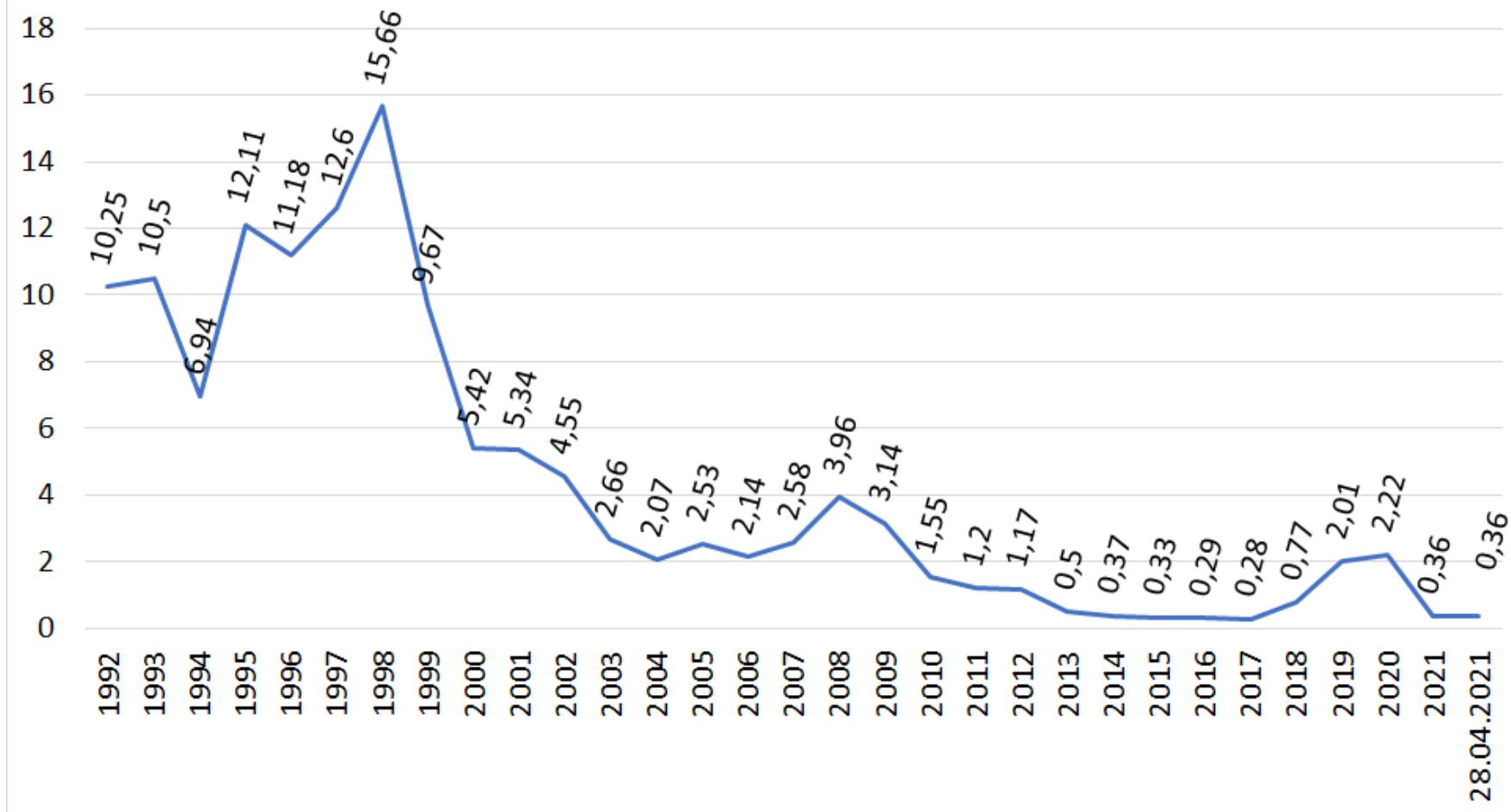

Přiměřený úvěr zlevňuje investice a pomáhá v jejich realizaci

- úroková sazba pro obce
 - float: PRIBOR (0,36 %) + marže banky = cca 0,5 % až 1 % p.a.
 - fix: do 2,5 % p.a.
- úroky na běžných a spořicíh účtech obcí:
 - zanedbatelné, pod úrovní inflace
- nárůst cen stavebních prací
 - 2020/2019: 4,1 % (zdroj ČSÚ, květen 2020);
 - 2019/2018: 4,6 % (zdroj ČSÚ)
 - podstatné zdražení některých stavebních materiálů (od r. 2017 o 65 %, klasické cihly o 35 %)

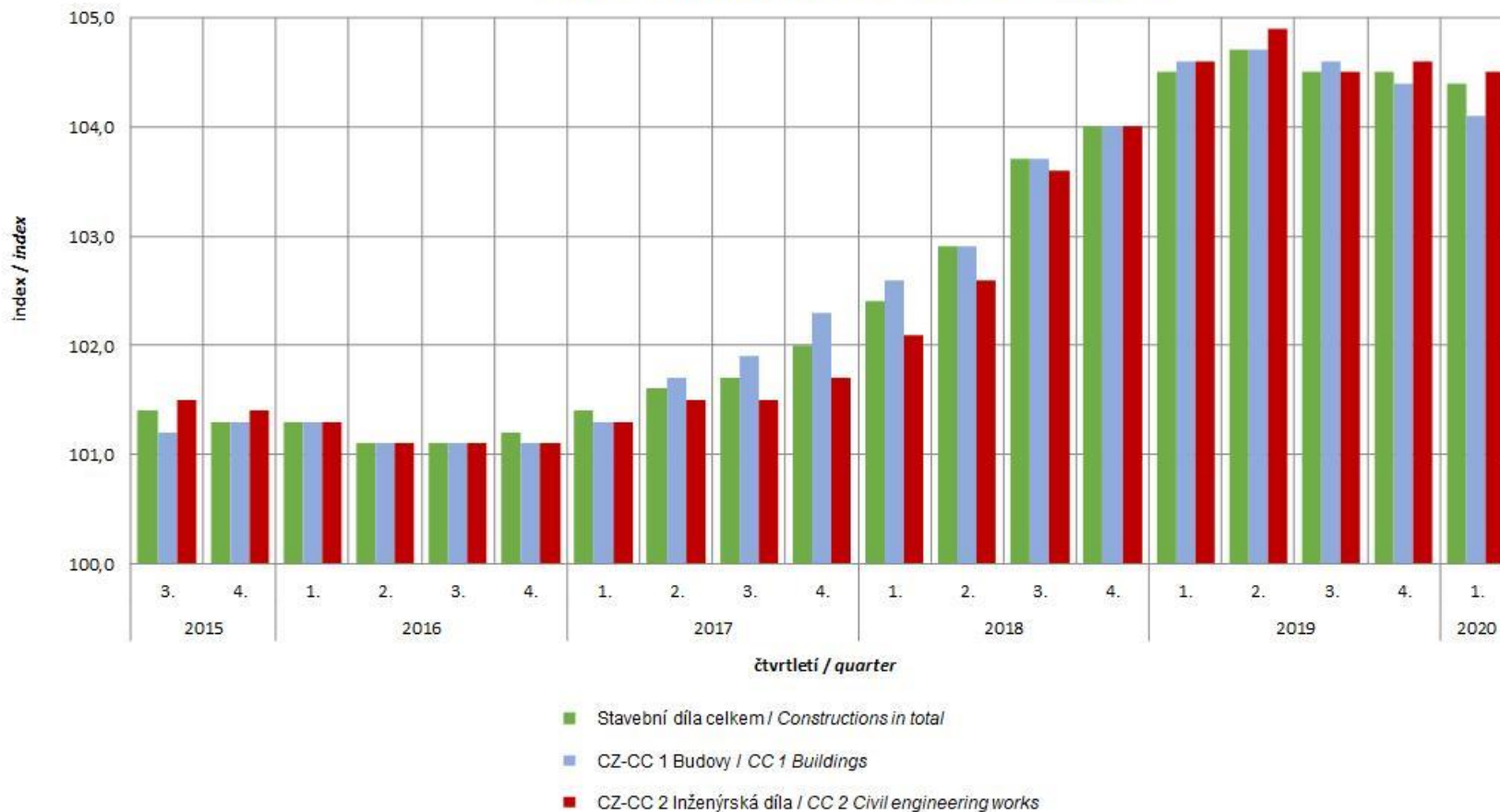
Vývoj PRIBOR 3M sazeb

Vývoj sazby 3M PRIBOR v % vždy k 1.1. není-li uvedeno jinak
(Zdroj: ČNB)

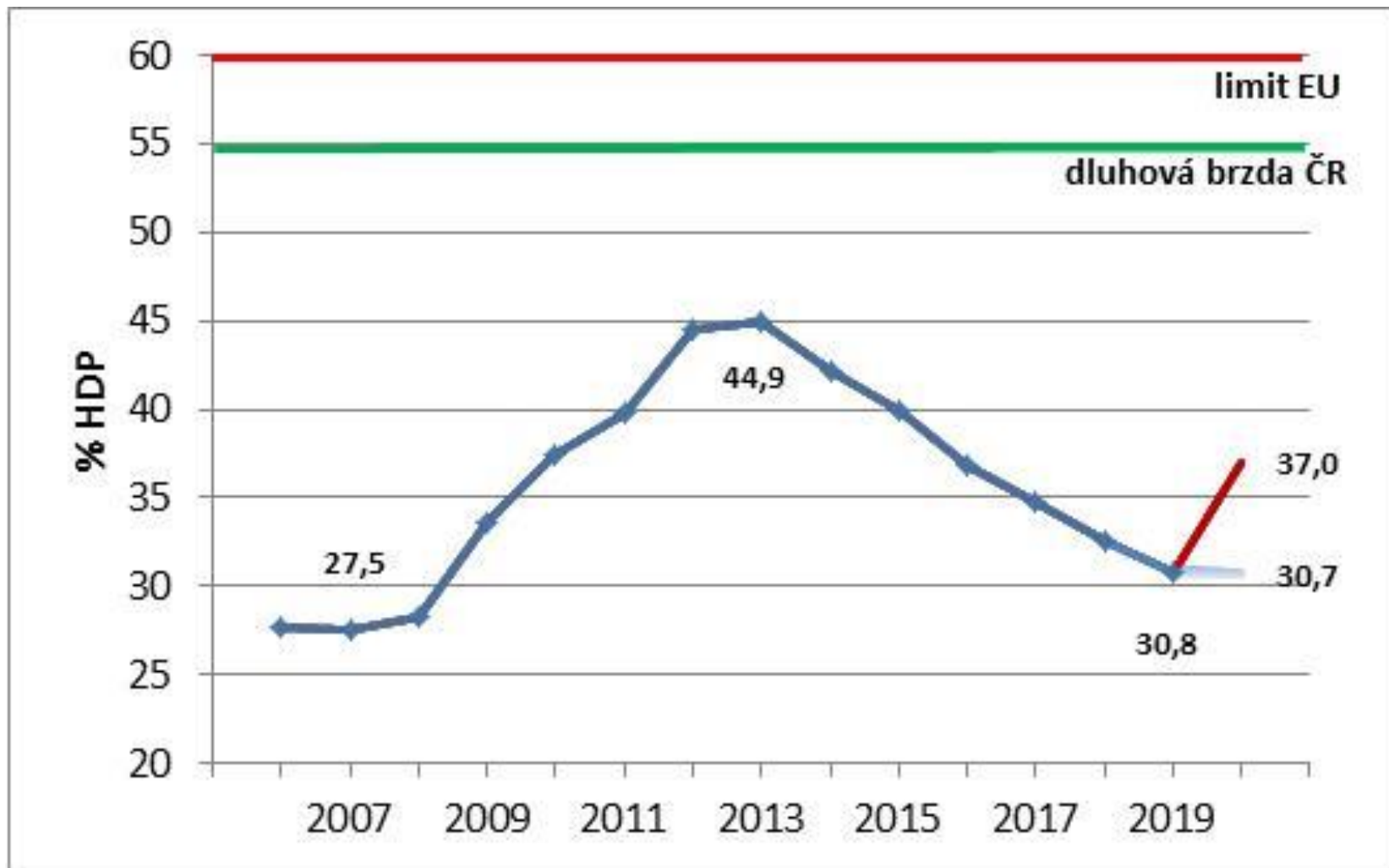
Růst cen stavebních prací dle ČSÚ

Graf 1: Indexy cen stavebních děl / Price indices of Constructions
meziroční změny / year-on-year changes

Tzv. dluhová brzda

- V případě, že by nastala, nemůže obec krýt deficit dluhem vyjma projektu EU. Nastala by při úrovni veřejného dluhu na 55 % HDP

Závěry a doporučení

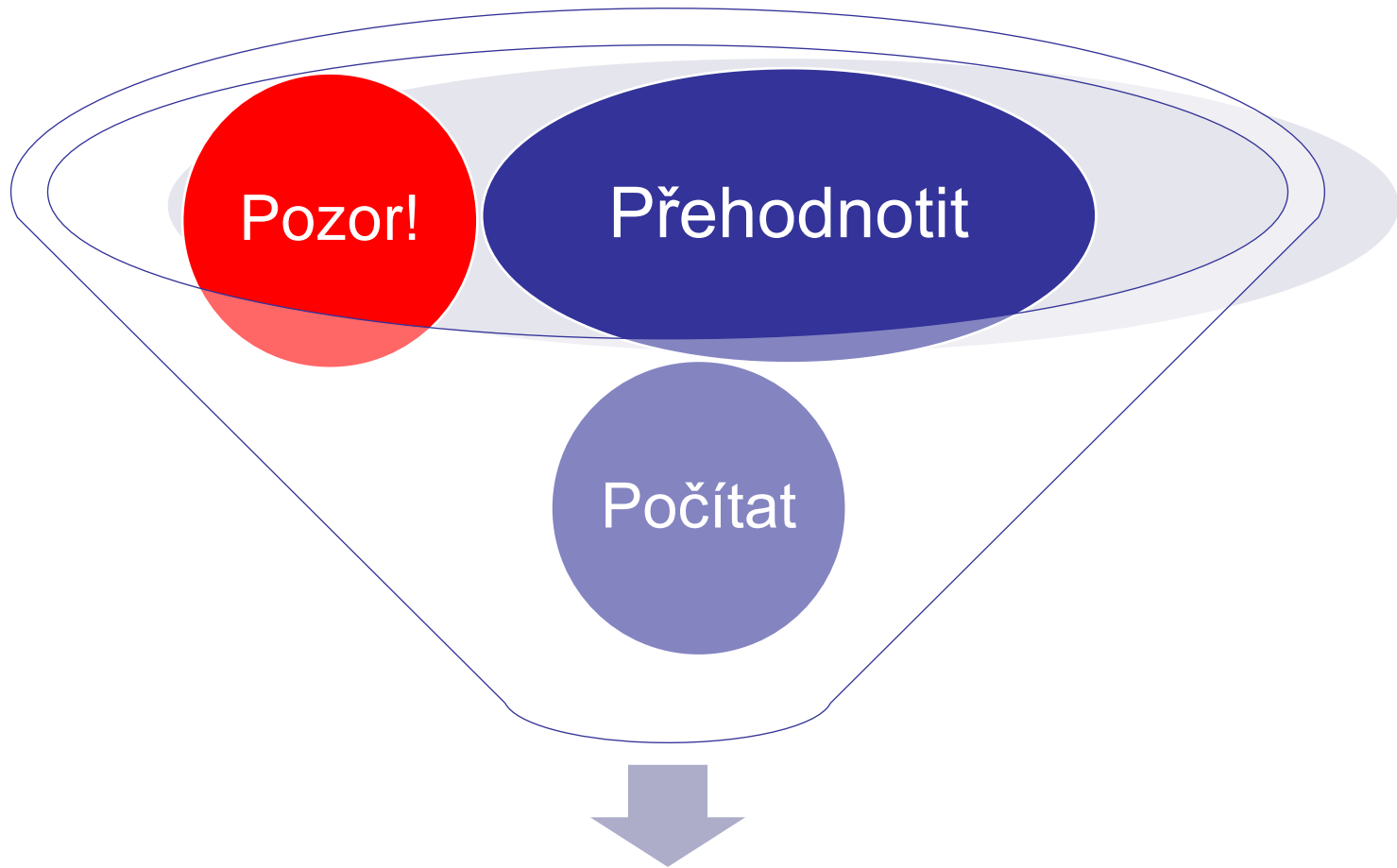
Závěry

1. **Obce dosud nezaznamenaly poklesy příjmů**
2. **Obce byly přehnaně opatrné (zřejmě vystrašené)**
 - zatím nerozjely více investic
 - dále hromadily finance, čímž v důsledku rostoucí inflace došlo k jejich znehodnocení
 - dluhy obcí stagnovaly
3. **V roce 2021 se zásadně se mění struktura daňových příjmů**
 - změnilo se RUD
 - sdílené daně mají klesnout v roce 2021 cca o 10 % (DPFO klesne o více než 1/4 a DPPO o cca 10 %), přesto daňové výnosy u obcí klesnou výrazně méně díky navýšení RUD (počítejme meziročně v roce 2021 s poklesem kolem 5 %)
4. **Pozor:** cca do 3 let může ČR, pokud nedojde ke změně trendu rozpočtového hospodaření, narazit na dluhovou brzdu
 - pro obce to bude znamenat nemožnost vzít si úvěry vyjma na dotace

Doporučení

- 1. Aktualizovat střednědobý výhled, vyhodnotit vývoj a stav finanční kondice obce a připravit investice – nebát se sáhnout k IÚR.**
- 2. Zintenzivnit investice a opravy**
 - zapojit investiční úvěrový rámec
 - odložit a rozložit splátky (ideál 15 - 25 let s možností předčasného splacení)
- 3. Řešit příjmy a narovnat hospodaření s:**
 - ❖ Majetkem = pronájmy (byty tržní nájemné je ze zákona povinné)
 - ❖ Odpady (žádné doplácení)
 - ❖ Vodou (vodné + stočné alespoň 120 Kč za m³)
- 4. Reagovat úpravou provozu**
 - snížit běžné výdaje o cca 10 %
 - zapojit do výdajů fondy, zejména u organizací
 - zapojit investiční úvěrové rámce
 - upravit strukturu rozpočtu a držet rozumné (nikoliv přehnané) rezervy

Obrázkové doporučení

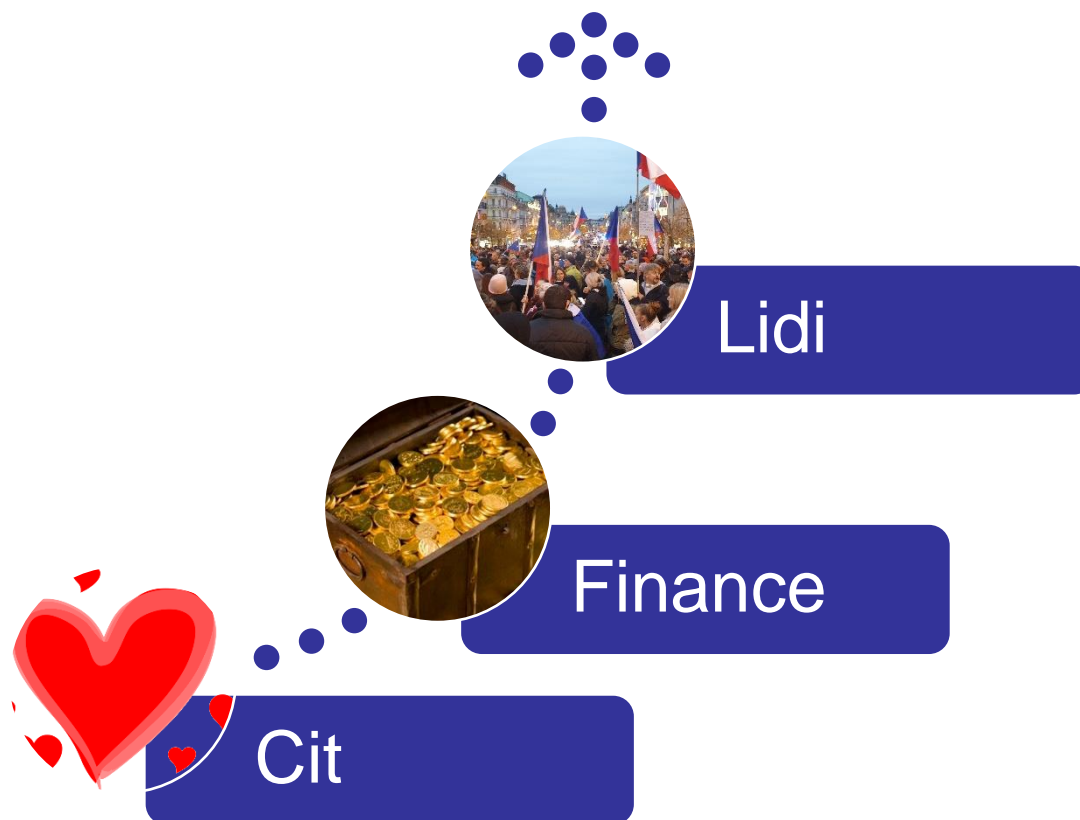

Pokračovat a přidat!

The Best Of doporučení

Řiďte finance s citem, dobrou náladou a optimismem,
využívejte služby

www.cityfinance.cz

Bezedný zdroj pozitivní energie všem.

Ing. Luděk Tesař

www.cityfinance.cz

ludek.tesar@cityfinance.cz

tesar@cityfinance.cz

mobil: 602 690 061